

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 20 oktober 2011 *

I mål C-474/10,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Court of Appeal in Northern Ireland (Förenade kungariket) genom beslut av den 27 september 2010, som inkom till domstolen den 29 september 2010, i målet

Department of the Environment for Northern Ireland,

mot

Seaport (NI) Ltd,

Magherafelt District Council,

F P McCann (Developments) Ltd,

* Rättegångsspråk: engelska.

Younger Homes Ltd,

Heron Brothers Ltd,

G Small Contracts,

Creagh Concrete Products Ltd,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-C. Bonichot samt domarna K. Schiemann,
L. Bay Larsen, C. Toader (referent) och E. Jarašiūnas,

generaladvokat: Y. Bot,
justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Förenade kungarikets regering, genom S. Ossowski, i egenskap av ombud, biträdd av J. Maurici, barrister,

- Danmarks regering, genom S. Juul Jørgensen, i egenskap av ombud,

- Europeiska kommissionen, genom P. Oliver och A. Marghelis, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 14 juli 2011 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- ¹ Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan (EGT L 197, s. 30).

- 2 Begäran har framställts i mål mellan å ena sidan Department of the Environment for Northern Ireland (miljöministeriet för Nordirland) (nedan kallat Department of the Environment) och å andra sidan Seaport (NI) Ltd (nedan kallat Seaport), Magherafelt District Council, F P McCann (Developments) Ltd, Younger Homes Ltd, Heron Brothers Ltd, G Small Contracts samt Creagh Concrete Products Ltd. Målen rör giltigheten av planförslag för Nordirland kallade Draft Northern Area Plan 2016 och Draft Magherafelt Area Plan 2015.

Tillämpliga bestämmelser

Direktiv 2001/42

- 3 Skälen 14, 15, 17 och 18 i direktiv 2001/42 har följande lydelse:

”(14) När det i enlighet med detta direktiv krävs en bedömning, bör det utarbetas en miljörapport som innehåller relevant information i enlighet med detta direktiv, varvid den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra samt rimliga alternativ identifieras, beskrivs och utvärderas, varvid hänsyn skall tas till planens eller programmets mål och geografiska räckvidd. ...

- (15) För att bidra till en öppnare beslutsprocess och i syfte att säkerställa att de uppgifter som lämnas för bedömningen är uttömmande och tillförlitliga är det nödvändigt att föreskriva att myndigheter med relevant miljöansvar och allmänheten skall höras vid bedömningen av planer och program, samt att lämpliga tidsramar fastställs som ger tillräckligt med tid för samråd, inbegripet avgivande av yttranden.

...

- (17) Miljörapporten, de yttranden som avgivits av de berörda myndigheterna och allmänheten samt resultatet av gränsöverskridande samråd bör beaktas när planen eller programmet utarbetas och innan de antas eller innan de överlämnas till lagstiftningsförfarande.

- (18) Medlemsstaterna bör säkerställa att de berörda myndigheterna och allmänheten informeras när en plan eller ett program antas samt att relevant information görs tillgänglig för dem.”

⁴ Ett av de viktigaste syftena med det ovannämnda direktivet är, såsom framgår av artikel 1 i detsamma, att planer och program som kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska undergå en miljökonsekvensbedömning i samband med att de utarbetas och innan de antas.

5 I artikel 2 a i direktiv 2001/42 föreskrivs följande:

”I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) planer och program: planer och program, inklusive dem som samfinansieras av Europeiska gemenskapen, samt ändringar av dem

— som utarbetas och/eller antas av en myndighet på nationell, regional eller lokal nivå eller som utarbetas av en myndighet för att antas av parlamentet eller regeringen genom ett lagstiftningsförfarande och

— som krävs i lagar och andra författningar”.

6 I artikel 5 i direktiv 2001/42, som har rubriken ”Miljörapport”, föreskrivs följande:

”1. Om en miljöbedömning krävs enligt artikel 3.1 skall det utarbetas en miljörapport där den betydande miljöpåverkan som planens eller programmets genomförande kan antas medföra och rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd identifieras, beskrivs och utvärderas. De uppgifter som skall lämnas för detta ändamål anges i bilaga I.

2. Den miljörapport som utarbetas enligt punkt 1 skall innehålla den information som rimligtvis kan krävas med hänsyn till aktuella kunskaper och bedömningsmetoder, planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad, var i beslutsprocessen planen eller programmet befinner sig och i vilken omfattning vissa frågor bedöms bättre på olika nivåer i beslutsprocessen för att undvika att bedömningen görs två gånger.

3. Relevanta uppgifter som är tillgängliga om planernas och programmens miljöpåverkan och som erhållits på andra beslutsnivåer eller genom annan gemenskapslagstiftning kan användas för att tillhandahålla de uppgifter som avses i bilaga I.

4. Samråd skall äga rum med de myndigheter som avses i artikel 6.3 när beslut fattas om omfattningen av och ... detaljeringsgraden för de uppgifter som måste ingå i miljörapporten.”

7 I artikel 6 i direktiv 2001/42, som har rubriken ”Samråd”, föreskrivs följande:

”1. Utkastet till plan eller program och den miljörapport som utarbetats enligt artikel 5 skall göras tillgänglig för de myndigheter som avses i punkt 3 nedan och för allmänheten.

2. De myndigheter som avses i punkt 3 nedan och den allmänhet som avses i punkt 4 skall ges möjlighet att på ett tidigt stadium och inom rimlig tid yttra sig om utkastet till plan eller program och den bifogade miljörapporten innan planen eller programmet antas eller överlämnas till lagstiftningsförfarande.

3. Medlemsstaterna skall utse de myndigheter med vilka samråd skall äga rum och som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av den miljöpåverkan som följer av genomförandet av planer och program.

4. Medlemsstaterna skall definiera allmänheten med avseende på punkt 2 och därvid inbegripa den allmänhet som berörs, eller kan antas bli berörd, eller som har ett intresse av beslutsfattandet enligt detta direktiv, inbegripet relevanta ickestatliga organisationer t.ex. sådana som främjar miljöskydd och andra berörda organisationer.

5. De närmare bestämmelserna om information till och samråd med myndigheterna och allmänheten skall beslutas av medlemsstaterna.”

8 I artikel 8 i direktiv 2001/42, som har rubriken ”Beslutsfattande”, föreskrivs följande:

”Den miljörapport som utarbetats enligt artikel 5, yttranden enligt artikel 6 och resultaten av alla gränsöverskridande samråd som inletts enligt artikel 7 skall beaktas under utarbetandet och innan planen eller programmet antas eller överlämnas till lagstiftningsförfarande.”

9 Enligt artikel 9.1 i direktiv 2001/42 ska de myndigheter som avses i artikel 6.3 i detta direktiv och, bland annat, allmänheten informeras i detta avseende när en plan eller ett program antas. De ska i synnerhet få tillgång till planen eller programmet såsom dessa har antagits och till ett utlåtande med en sammanfattning av hur miljöaspekterna har integrerats i dem. Enligt artikel 10.1 i samma direktiv ska medlemsstaterna

övervaka den miljöpåverkan som genomförandet av planerna och programmen leder till, för att i ett tidigt skede kunna identifiera oförutsedd negativ påverkan och eventuellt vidta lämpliga avhjälpande åtgärder.

- 10 Enligt artikel 13.1 i direktiv 2001/42 skulle medlemsstaterna anta de bestämmelser i lagar och andra författningar som var nödvändiga för att följa detta direktiv före den 21 juli 2004.

Nationell rätt

- 11 Direktiv 2001/42 införlivades med nordirländsk rätt genom 2004 års förordning om miljöbedömning av planer och program i Nordirland (Environmental Assessment of Plans and Programmes (Northern Ireland) Regulations 2004) (nedan kallad 2004 års förordning).
- 12 Artikel 6.3 i direktiv 2001/42 har införlivats genom artikel 4 i 2004 års förordning. I denna artikel föreskrivs följande, i den del som är relevant för tvisten vid den nationella domstolen:

”Samrådsorgan

- 1) Om inte annat följer av punkt 2, ska Department of the Environment vara samrådsorgan i samband med denna förordning.

- 2) Om Department of the Environment vid någon tidpunkt är ansvarig myndighet för en plan eller ett program, ska det inte samtidigt utföra samrådsorganets uppgifter enligt [2004 års förordning] med avseende på planen eller programmet. Hänvisningarna till samrådsorganet i följande bestämmelser i denna förordning ska tolkas i enlighet därmed.”
- 13 I artikel 11.1 och 11.5 i 2004 års förordning föreskrivs att den ”ansvariga myndigheten” ska utarbeta eller ha tillsyn över utarbetandet av en miljörapport när en miljökonsekvensbedömning ska göras. Vidare föreskrivs att ”den ansvariga myndigheten ska samråda med samrådsorganet när beslut fattas om omfattningen av och ... detaljeringsgraden för de uppgifter som måste ingå i rapporten”.
- 14 Artikel 6.2 i direktiv 2001/42 har införlivats genom artikel 12 i 2004 års förordning. I denna artikel föreskrivs följande:
- ”1) Varje utkast till plan eller program, enligt vilket en miljörapport utarbetats i enlighet med artikel 11, och den till detta fogade miljörapporten (nedan kallade de relevanta handlingarna), ska göras tillgängliga för samrådsorganet och allmänheten i enlighet med följande bestämmelser i denna artikel.
- 2) Så snart det kan ske efter utarbetandet av de relevanta handlingarna, ska den ansvariga myndigheten sända en kopia av dessa till samrådsorganet och anmoda detta att yttra sig över handlingarna inom en angiven tidsfrist.

- 3) Den ansvariga myndigheten ska även
- a) inom 14 dagar efter utarbetandet av de relevanta handlingarna, i enlighet med punkt 5 offentliggöra ett meddelande, eller se till att ett meddelande offentliggörs,
 - i) med uppgift om hur planen, programmet eller ändringen betecknats,
 - ii) med uppgift om den adress (som kan inbegripa en webbplats) där en kopia av de relevanta handlingarna kan granskas eller varifrån en kopia kan erhållas,
 - iii) med anmodan om att avge ett yttrande över de relevanta handlingarna,
 - iv) med uppgift om till vilken adress yttrandet kan sändas och inom vilken tidsfrist detta ska ske,
 - b) hålla en kopia av de relevanta handlingarna tillgänglig på sitt huvudkontor, där allmänheten kan granska dem under normala öppettider och utan kostnad, samt
 - c) offentliggöra en kopia av de relevanta handlingarna på myndighetens webbplats.

- 4) De tidsfrister som avses i punkterna 2 och 3 a iv ska vara av sådan längd att de som anmodan riktar sig till verkligen har möjlighet att på ett tidigt stadium yttra sig över de relevanta handlingarna.

- 5) Offentliggörandet av ett meddelande enligt punkt 3 a ska ske på ett sådant sätt att det säkerställs att den allmänhet som är berörd av, kan bli berörd av eller har ett intresse av utkastet till plan eller program kan få kännedom om innehållet i meddelandet.

...”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 15 Vid tidpunkten för omständigheterna i målet fanns vid Department of the Environment fyra verkställande organ, vilka ingick i detta och var underställda dess kontroll. Organen utövade vissa av de lagstadgade befogenheter och åligganden som tilldelats detta Department. De fyra organen var inte juridiska personer, men de hade samtliga egen personal samt egna administrativa resurser och lokaler. Dessa fyra organ utgjordes av Planning Service (planförvaltningen), Environment and Heritage Service (miljö- och kulturskyddsförvaltningen, nedan kallad EHS) (numera benämnd Northern Ireland Environment Agency (NIEA)), Driver and Vehicle Testing Agency (förar- och fordonsprovningkontoret) och Driver and Vehicle Licensing Northern Ireland (förvaltningen för förar- och fordonstillstånd i Nordirland).

- 16 Planförvaltningen utförde de lagstadgade uppgifter som tilldelats Department of the Environment med avseende på utarbetandet av regionala utvecklingsplaner och bedömningen av enskilda ansökningar om planläggning. EHS var det organ som ansvarade för utövandet av de flesta av de lagstadgade befogenheter som tilldelats detta Department med avseende på miljöreglering, utom planläggning, och dess personal hade erfarenhet av och sakkunskap i miljöfrågor.
- 17 Planförvaltningen påbörjade, i enlighet med de nationella förfaranden som var i kraft vid den tidpunkten, förfarandet för att utarbeta utkastet till Northern Area Plan 2016 och Magherafelt Area Plan 2015. Detta gjordes före den dag då medlemsstaterna var skyldiga att ha införlivat direktiv 2001/42. De båda utkastet till plan offentliggjordes emellertid slutligen efter den dag då detta direktiv skulle ha införlivats.
- 18 Under utarbetandet av vart och ett av dessa utkast till områdesplaner samarbetade denna del av Department of the Environment mycket tätt med EHS för att samla in relevant miljöinformation och för att inhämta yttranden rörande det föreslagna innehållet i planerna.
- 19 Planförvaltningen vid Department of the Environment offentliggjorde utkastet avseende Northern Area Plan 2016 den 11 maj 2005, tillsammans med tillhörande miljörapport. Dagen för offentliggörandet anmodade detta Department allmänheten att inkomma med synpunkter eller yttranden. Det skickade även utkastet till plan och miljörapporten till EHS och andra offentliga myndigheter för samråd och anmodade dessa att inkomma med synpunkter eller yttranden. Nämda Department fordrade att alla svar skulle inges inom en frist på åtta veckor. Department mottog sammanlagt 5 250 yttranden över utkastet till plan från allmänheten och fyra yttranden över miljörapporten. Seaport hade ingett 49 av dessa yttranden, varav ett avsåg innehållet i miljörapporten och genomförandet av miljöbedömningen.

- 20 Department of the Environment offentliggjorde utkastet till Magherafelt Area Plan 2015 den 24 april 2004, tillsammans med en miljöutvärdering som hade utarbetats i enlighet med bestämmelser i nationell rätt som var i kraft vid den tidpunkten. Detta Department gjorde därefter en miljöbedömning av utkastet till områdesplan och offentliggjorde en miljörapport den 24 maj 2005, som det vid den tidpunkten ansåg överensstämma med kraven i direktiv 2001/42. En kopia av miljörapporten sändes till EHS och andra berörda organ. Nämnda Department anmodade samtliga dessa organ att yttra sig över rapporten inom en frist på sex veckor. Department of the Environment mottog omkring 5 300 yttranden över utkastet till plan från allmänheten och fem yttranden över den nya miljörapporten.
- 21 Under november 2005 väckte Seaport talan vid High Court of Justice in Northern Ireland, Queen's Bench Division (Förenade kungariket) och bestred giltigheten av de åtgärder som Department of the Environment hade vidtagit vid offentliggörandet av utkastet till Northern Area Plan 2016. Seaport hävdade i huvudsak att direktiv 2001/42 inte hade införlivats med nationell rätt på ett korrekt sätt samt att den miljöbedömning och den miljörapport som Department of the Environment hade upprättat inte uppfyllde kraven i direktivet.
- 22 Den 13 december 2005 väckte Magherafelt District Council, F P McCann (Developments) Ltd, Younger Homes Ltd, Heron Brothers Ltd, G Small Contracts och Creagh Concrete Products Ltd talan vid samma domstol, mot offentliggörandet av utkastet till Magherafelt Area Plan 2015, mot genomförandet av miljöbedömningen och mot innehållet i miljörapporten. Grunderna för talan överensstämde med de grunder som Seaport åberopade till stöd för sin talan.

- 23 Seaport väckte därefter en ny talan i syfte att bestrida uttalandet om icke-genomförbarhet med avseende på utkastet till Northern Area Plan 2016. Seaport återkallade emellertid denna talan, och den begäran om förhandsavgörande som High Court of Justice in Northern Ireland, Queen's Bench Division hade framställt återkallades genom samma domstols beslut av den 23 april 2010. Med anledning härav avskrevs mål C-182/09, Seaport mot Department of the Environment for Northern Ireland, genom beslut fattat av ordföranden på domstolens första avdelning den 3 juni 2010.
- 24 High Court of Justice in Northern Ireland slog genom dom av den 7 september 2007 fast att kraven i artikel 6.2 och 6.3 i direktiv 2001/42 inte hade införlivats på ett korrekt sätt genom artiklarna 4 och 12 i 2004 års förordning. Denna domstol fann att det krav som följer av artikel 6.3 i direktiv 2001/42, det vill säga att medlemsstaterna är skyldiga att utse en annan samrådsmyndighet när Department of the Environment är ansvarig myndighet vid utarbetandet av utkastet till plan, inte hade införlivats på ett korrekt sätt genom ovannämnda artikel 4. High Court of Justice in Northern Ireland slog även fast att kraven i artikel 6.2 i direktiv 2001/42 inte heller införlivats på ett korrekt sätt genom artikel 12 i 2004 års förordning, eftersom det i den sistnämnda bestämmelsen inte föreskrevs inom vilken tidsfrist samrådet ska äga rum.
- 25 Den 6 november 2007 fattade Department of the Environment ett beslut med följande lydelse:

”Department of the Environment har omprövat sitt beslut att göra en miljöbedömning av utkastet till plan med beaktande av de krav som föreskrivs i direktiv [2001/42] och [2004 års förordning] mot bakgrund av den dom som High Court nyligen avkunnade. Till följd av denna omprövning har Department of the Environment funnit att det inte varit möjligt att göra en miljöbedömning av utkastet till plan för området Nord 2016 som var förenlig med direktiv [2001/42] och [2004 års förordning]. I

enlighet med artikel 6.2 i [2004 års förordning] informerar Department of the Environment härmed allmänheten om sitt beslut i detta avseende.”

- 26 Genom dom av den 13 november 2007 avgjorde High Court of Justice in Northern Ireland frågan om vilka åtgärder som skulle vidtas för att åtgärda de brister som denna domstol hade konstaterat i sin dom av den 7 september 2007. High Court ogiltigförklarade inte utkastet till plan, men lämnade möjligheten öppen att ompröva denna fråga när frågan om giltigheten av det ovannämnda beslutet av den 6 november 2007 avgjorts.
- 27 Department of the Environment överklagade till den hänskjutande domstolen den dom i vilken High Court of Justice in Northern Ireland slog fast att kraven i artikel 6.2 och 6.3 i direktiv 2001/42 inte hade införlivats på ett korrekt sätt i 2004 års förordning.
- 28 Department of the Environment gjorde härvid bland annat gällande att när det agerar som ansvarig myndighet med avseende på en plan eller ett program, föreligger inte någon samrådsskyldighet enligt direktiv 2001/42. Detta beror på att nämnda Department har all relevant sakkunskap och allt relevant ansvar. Det finns inte något annat specialiserat miljöorgan som har ett sådant ansvar, och inget annat organ har utsetts för Nordirland. I direktivet föreskrivs inte någon skyldighet att inrätta eller utse ett nytt organ som detta Department ska samråda med.
- 29 Department of the Environment betonade å andra sidan att ”i motsats till vad som angavs i High Courts dom, [hade Department of the Environment] inte hävdats att det enligt direktivet krävs en intern funktionsfördelning mellan planförvaltningen och [EHS] när detta Department är ansvarig myndighet för en plan eller ett program.

Nämnda Department angav dock på vilket sätt planförvaltningen och [EHS] faktiskt interagerade beträffande de omtvistade utkasten till planer”.

30 Genom beslut av den 8 september 2008, som inkom till domstolen den 16 oktober 2008, ställde den hänskjutande domstolen tolkningsfrågor som var identiska med frågorna i förevarande mål. Denna begäran om förhandsavgörande avvisades genom beslut av den 20 maj 2009 i mål C-454/08, Seaport Investments, med anledning bland annat av att beslutet om hänskjutande inte innehöll någon precisering avseende lagstiftningen och de faktiska omständigheterna för tvisten vid den nationella domstolen samt att det inte tillräckligt klart och precist angavs av vilka skäl den hänskjutande domstolen hade begärt att domstolen skulle tolka artiklarna 3, 5 och 6 i direktiv 2001/42.

31 Mot denna bakgrund beslutade Court of Appeal in Northern Ireland att på nytt vilan-deförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1) Ska direktiv 2001/42/EG tolkas så att, när den statliga myndighet som utarbetar en plan som omfattas av artikel 3 [i detta direktiv] själv är den myndighet som har det övergripande miljöansvaret i medlemsstaten, medlemsstaten kan underlåta att, i enlighet med artikel 6.3 i detta direktiv, utse en myndighet med vilken samråd ska äga rum enligt artiklarna 5 och 6 i detta direktiv?

2) Ska direktiv [2001/42] tolkas så att, när den myndighet som utarbetar en plan som omfattas av artikel 3 själv även har det övergripande miljöansvaret i den medlemsstaten, denna medlemsstat är skyldig att säkerställa att det finns ett samrådsorgan som kommer att utses och som är fristående från denna myndighet?

- 3) Ska direktiv [2001/42] tolkas så att kravet i artikel 6.2 [i detta direktiv], på att de myndigheter som avses i artikel 6.3 och den allmänhet som avses i artikel 6.4 ska ges möjlighet att på ett tidigt stadium och 'inom rimlig tid' yttra sig, kan införlivas genom bestämmelser som innehåller föreskriften att den myndighet som ansvarar för att utarbeta planen ska fastställa den tidsfrist inom vilken yttranden ska avges i varje enskilt fall, eller ska tidsfristen för att avge yttrande, eller olika tidsfrister för olika omständigheter, fastställas i de bestämmelser genom vilka direktivet införlivas?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första och den andra frågan

- ³² Den hänskjutande domstolen har ställt de två första frågorna, som bör prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 6.3 i direktiv 2001/42, under de omständigheter som är för handen i målet vid den domstolen – i vilket den myndighet som har utsetts som den med vilken samråd ska äga rum, i den mening som avses i nämnda bestämmelse, även ska utarbeta en plan i den mening som avses i detta direktiv – ska tolkas så, att en annan myndighet ska utses för att höras bland annat i samband med att en miljörapport utarbetas och att denna plan antas.
- ³³ Förenade kungarikets regering, den danska regeringen och Europeiska kommissionen har härvid gjort gällande att det enligt artikel 6.3 i direktiv 2001/42 inte fordras att medlemsstaterna under sådana omständigheter utser en annan myndighet som ska fullgöra de skyldigheter eller ha de befogenheter som vanligen tilldelas den

myndighet som har utsetts som den med vilken samråd ska äga rum. Det fordras inte heller att medlemsstaterna upprättar en sådan myndighet för detta syfte. De har hävdat bland annat att det skulle vara överflödigt att upprätta eller inrätta en sådan annan myndighet, eftersom de myndigheter som har ansvar på miljöområdet, och därför har know-how och sakkunskap på detta område, per definition är just de myndigheter som ska vara, och därför är, utsedda av medlemsstaterna till myndigheter med vilka samråd ska äga rum i den mening som avses i detta direktiv.

34 Domstolen erinrar inledningsvis om att medlemsstaterna enligt artikel 6.3 i direktiv 2001/42 ska utse de myndigheter med vilka samråd ska äga rum bland annat för utarbetande av miljörapporter och antagande av planer och program i den mening som avses i detta direktiv. Sådana organ ska väljas som har särskilt ansvar på miljöområdet och som därvid har vedertagen kompetens.

35 Skyldigheten, enligt artikel 6.3 i direktiv 2001/42, att utse de myndigheter med vilka samråd ska äga rum när planer eller program antas som kan innebära miljöpåverkan i den mening som avses i detta direktiv syftar, såsom framgår av skäl 15 i detta direktiv, till att bidra till en öppnare beslutsprocess och, bland annat, även till att säkerställa att sådan miljöpåverkan vederbörligen beaktas i den miljörapport som ska bifogas planen eller programmet, liksom i denna plan eller detta program, samt att rimliga alternativ till planen eller programmet på ett objektivet sätt tas i beaktande, när en myndighet, som inte nödvändigtvis har sakkunskap eller ansvar på miljöområdet, planerar att anta en sådan plan eller ett sådant program.

36 Den myndighet som utsetts med stöd av artikel 6.3 i direktiv 2001/42 bidrar därmed, varje gång den ska rådfrågas eller informeras under de olika skedena i förfarandet

för att utarbeta, anta och genomföra en plan eller ett program, till att den myndighet som utarbetar planen eller programmet på ett korrekt sätt uppfattar miljöpåverkan av denna plan eller detta program på grundval av tillförlitliga och uttömmande uppgifter.

- 37 Det är utrett att en statlig myndighet, såsom – i målet vid den nationella domstolen – ett ministerium med ansvar för miljön inom en del av en medlemsstats territorium, har ett särskilt miljöansvar och därför kan bli ”berörd” av den miljöpåverkan som följer av genomförandet av planer eller program i den mening som avses i direktiv 2001/42. Denna myndighet har nämligen sakkunskap på miljöområdet i denna del av medlemsstaten.
- 38 Under sådana förhållanden som dem i målet vid den nationella domstolen, i vilket en statlig myndighet på ministerienivå är ansvarig för miljöfrågor, finner domstolen följaktligen att om en sådan myndighet, på grund av det särskilda miljöansvar som tilldelats den och den sakkunskap som den har på området, har utsetts med stöd av artikel 6.3 i direktiv 2001/42, är denna myndighet i princip berörd och kan uppfatta den miljöpåverkan som följer av genomförandet av planer och program.
- 39 Bestämmelserna i direktiv 2001/42 skulle emellertid sakna ändamålsenlig verkan, för det fallet att den myndighet som utsetts med stöd av artikel 6.3 i detta direktiv även själv skulle utarbeta och anta en plan eller ett program, och det i den ifrågasvarande medlemsstatens förvaltningsstruktur inte fanns något annat organ som var behörigt att utöva samrådsfunktionen.
- 40 Det framgår härvid av upplysningarna i det skriftliga yttrandet från Förenade kungarikets regering att – till skillnad från vad som gäller förhållandena i England, Skottland och Wales, där flera myndigheter, genom bestämmelserna för att införliva

direktiv 2001/42, har utsetts till samrådsmyndigheter i den mening som avses i artikel 6.3 i detta direktiv – förhållandena i Nordirland kännetecknas av att en enda myndighet har utsetts, nämligen Department of the Environment, vilken består av fyra verkställande organ. Av de ovannämnda upplysningarna framgår vidare att detta Department har egen territoriell behörighet som motsvarar de åligganden på miljöområdet som det tilldelats i enlighet med den politiska organisationen i Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland. Det framgår dessutom att det med avseende på denna organisation inte har föreskrivits att samråd beträffande planer eller program som avser Nordirland kan äga rum med en myndighet som utsetts i en annan del av denna medlemsstat.

- 41 Under sådana förhållanden då, beträffande en del av en medlemsstat som har decentraliserade befogenheter, en enda myndighet har utsetts enligt artikel 6.3 i direktiv 2001/42, och denna myndighet i ett visst fall ansvarar för att utarbeta en plan eller ett program, innebär denna bestämmelse inte att det krävs att en annan myndighet upprättas eller utses i denna medlemsstat, eller i samma del av denna medlemsstat, med vilken det samråd ska kunna äga rum som föreskrivs i denna bestämmelse.
- 42 Under sådana förhållanden krävs emellertid enligt artikel 6 i direktiv 2001/42 att den myndighet som normalt har ansvar för samråd i miljöfrågor delas upp i funktionshänseende på så sätt att en administrativ enhet inom denna myndighet tillerkänns ett verkligt självbestämmande. Detta innebär bland annat att denna enhet ska ges egna förvaltnings- och personalresurser och att den därmed får möjlighet att fullgöra en samrådsmyndighets uppgifter i den mening som avses i detta direktiv. Den ska särskilt ha förmåga att avge ett objektivi yttrande över en plan eller ett program som planeras av den myndighet som enheten är knuten till. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera detta.

- 43 Av vad som ovan anförts följer att de två första frågorna ska besvaras enligt följande. Under de omständigheter som är för handen i målet vid den hänskjutande domstolen krävs det inte enligt artikel 6.3 i direktiv 2001/42 att en myndighet för samråd i den mening som avses i denna bestämmelse upprättas eller utses, för såvitt den myndighet som normalt har ansvar för samråd i miljöfrågor, och som har utsetts som sådan myndighet, delas upp i funktionshänseende, på så sätt att en administrativ enhet inom denna myndighet tillerkänns ett verkligt självbestämmande. Detta innebär bland annat att denna enhet ska ges egna förvaltnings- och personalresurser och att den därmed får möjlighet att fullgöra en samrådsmyndighets uppgifter i den mening som avses i artikel 6.3. Den ska särskilt ha förmåga att avge ett objektiva yttrande över en plan eller ett program som planeras av den myndighet som enheten är knuten till.

Den tredje frågan

- 44 Den nationella domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 6.2 i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att det fordras att sådan "rimlig tid" – inom vilken de myndigheter som utsetts och den allmänhet som berörs, eller kan antas bli berörd, i den mening som avses i artikel 6.3 och 6.4 i detta direktiv, ska ha möjlighet att yttra sig över ett utkast till plan eller program och över miljörapporten avseende en sådan plan eller ett sådant program – fastställs exakt i den nationella lagstiftningen om införlivande av detta direktiv.
- 45 Enligt artikel 6.2 i det ovannämnda direktivet ska dessa myndigheter och den allmänhet som berörs, eller kan antas bli berörd, "ges möjlighet" att "på ett tidigt stadium" yttra sig över det ifrågakvarande utkastet till plan eller program och över miljörapporten.

- 46 För att den myndighet som planerar att anta en sådan plan eller ett sådant program ska kunna beakta detta yttrande i vederbörlig ordning, anges i artikel 6.2 i det ovan nämnda direktivet dels att ett sådant yttrande ska tas emot innan planen eller programmet antas, dels att de myndigheter med vilka samråd ska äga rum och den allmänhet som berörs, eller kan antas bli berörd, ska ges tillräcklig tid för att kunna bedöma den planerade planen eller det planerade programmet och miljörapporten avseende denna plan eller detta program och för att yttra sig i detta avseende.
- 47 I artikel 6.5 i direktiv 2001/42 anges för övrigt att närmare bestämmelser om information till och samråd med myndigheterna och allmänheten ska beslutas av medlemsstaterna.
- 48 Artikel 6.2 i direktiv 2001/42 utgör således inte hinder för att det i nationell lagstiftning om införlivande av denna bestämmelse föreskrivs att det åligger den myndighet som planerar att anta en plan eller ett program som kan antas medföra betydande miljöpåverkan att själv fastställa samrådsmyndighetens och den relevanta allmänhetens frist för att yttra sig över de relevanta handlingarna, i den mån den frist som verkligen föreskrivs vid varje tillfälle samråd ska äga rum är sådan att dessa ges en verklig möjlighet att yttra sig på ett tidigt stadium. Detta förefaller vara fallet i målet vid den nationella domstolen.
- 49 Att fristen för att yttra sig fastställs i varje enskilt fall kan för övrigt, under vissa omständigheter, medföra att det ges större möjligheter att beakta hur sammansatt en planerad plan eller ett planerat program är. Detta kan i förekommande fall ta sig uttryck i att längre frister beviljas än de som kan fastställas genom lag eller förordning.

- 50 Med hänsyn till vad som har anförts ovan ska den tredje frågan besvaras på följande sätt. Artikel 6.2 i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att det inte fordras att den frist inom vilken de myndigheter som utsetts och den allmänhet som berörs, eller kan antas bli berörd, i den mening som avses i artikel 6.3 och 6.4 i detta direktiv, ska ha möjlighet att yttra sig över ett visst utkast till plan eller program och över miljörapporten fastställs exakt i den nationella lagstiftningen om införlivande av detta direktiv. Artikel 6.2 i detta direktiv utgör därför inte hinder för att den myndighet som utarbetar planen eller programmet fastställer sådana frister i varje enskilt fall. Vid det sistnämnda förhållandet fordras emellertid, enligt artikel 6.2 i detta direktiv, att den frist som verkligen fastställs för samråd med dessa myndigheter och denna del av allmänheten avseende ett visst utkast till plan eller program är rimlig och därmed ger dem en verklig möjlighet att i tid yttra sig över utkastet till plan eller program och över miljörapporten avseende planen eller programmet.

Rättegångskostnader

- 51 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

- 1) **Under de omständigheter som är för handen i målet vid den hänskjutande domstolen krävs det inte enligt artikel 6.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och**

programs miljöpåverkan att en myndighet för samråd i den mening som avses i denna bestämmelse upprättas eller utsetts, försåvitt den myndighet som normalt har ansvar för samråd i miljöfrågor, och som har utsetts som sådan myndighet, delas upp i funktionshänseende, på så sätt att en administrativ enhet inom denna myndighet tillerkänns ett verkligt självbestämmande. Detta innebär bland annat att denna enhet ska ges egna förvaltnings- och personalresurser och att den därmed får möjlighet att fullgöra en samrådsmyndighets uppgifter i den mening som avses i artikel 6.3. Den ska särskilt ha förmåga att avge ett objektivt yttrande över en plan eller ett program som planeras av den myndighet som enheten är knuten till.

- 2) Artikel 6.2 i direktiv 2001/42 ska tolkas så, att det inte fordras att den frist inom vilken de myndigheter som utsetts och den allmänhet som berörs, eller kan antas bli berörd, i den mening som avses i artikel 6.3 och 6.4 i detta direktiv, ska ha möjlighet att yttra sig över ett visst utkast till plan eller program och över miljörapporten fastställs exakt i den nationella lagstiftningen om införlivande av detta direktiv. Artikel 6.2 i detta direktiv utgör därför inte hinder för att den myndighet som utarbetar planen eller programmet fastställer sådana frister i varje enskilt fall. Vid det sistnämnda förhållandet fordras emellertid, enligt artikel 6.2 i detta direktiv, att den frist som verkligen fastställs för samråd med dessa myndigheter och denna del av allmänheten avseende ett visst utkast till plan eller program är rimlig och därmed ger dem en verklig möjlighet att i tid yttra sig över utkastet till plan eller program och över miljörapporten avseende planen eller programmet.

Underskrifter